

NÚMEROS

Sacerdote unikama upíokin sinánxuan bana

6 ²²Ĕsokin ka Nukën 'Ibun amiribishi Moisés katëkëankëxa: ²³Aarón 'imainun ain bëchikëkama kamina Israel unibu upíokin sinánxunkian ësokin kanun kati 'ain:

²⁴ Nukën 'Ibun ka upíokin sinánxunkin mi bëruánti 'ikën;

²⁵ Nukën 'Ibun ka mi upí isti 'ikën, 'imainun ka nuibakin mi 'akinti 'ikën;

²⁶ Nukën 'Ibun ka mi 'itsaira nuibati 'ikën, 'imainun ka upiti tsónun mi 'akinti 'ikën.

²⁷ Ĕsokian sacerdote unikaman 'ën anë ñuikin Israel unikama kakëbëtan kana, 'ën asérabia usai 'inun 'imiti 'ain.

Usai pascua nëtë inuti 'iti bana

(Ex 40.34-38)

9 ¹⁵A nëtëan xubusa okin chupa 'akë a sënëonkë a nëtënbi ka manámiax ubukin Diosan amikëxun kuinan a xubu mapuakëxa, mapukëx ka pëkaratamainun usai 'iakëxa. ¹⁶Usakin ka kamabi nëtën kuinan xubusa okin 'akë a mapuakëxa: usa 'ikë ka iméribi tsi rëkirukësa 'ixun kuinan mapukë

Israel unikaman isakëxa. ¹⁷Uisaran kara xubusa okin chupa 'akë aín kaxunuax kuin niruia anun ka Israel unikamax mëníokakiani anua 'ikë anuax kuani uinu kara kuinsa ax nirakëtia anubi Israel unikamax anu 'i nirakëakëxa. ¹⁸'Imainun ka uínsaran kara Nukën 'Ibun atu kuanun kaia a nëtën kuni kuanux anu pain 'i bërukankëxa, anuax kuinsa nirakëkëbë anu pain i bëruakëxa. Anu ka uiti nëtë kara 'iti 'ikë, ati nëtë xubusa okin chupa 'akë anu kuin 'iakëxa. ¹⁹Kuin axa xubusa okin 'akë anu pain basi 'ikëbë ka Israel unikamax kuaníma anu pain bukuxun Nukën 'Ibu Dios rabikankëxa. ²⁰Kuin axa xubusa okin 'akë anuax 'itsama nëtëishi 'inun Diosan 'imitankëxua anuax kuanun 'imikëbë ka Israel unikama a nuibiani kuankëxa, kuaníbi ka kuin axa Diosan nirakënun 'imikëbë atúxribi nirakëakëxa. ²¹'Imainun ka 'ikatsi imé nira-këónxa, pëkarakëbë kuin ax kuan-këbë nirukiani Israel unikamax kuankëxa. Usaia imé 'ikësairibi nëtën 'ikëbë ka a isbiani atúxribi kuankëxa. ²²Kuin axa xubusa okin chupa 'akë anu nirakëti 'itsama nëtë 'ianan, achúshi 'uxë 'ikatsi 'ianan achúshi baritia 'ikatsi nirakëtankëx kuankëbë ka Israel unikama atux pain rëkuénkianima anu pain 'i bëruakëxa. 'Aínbi ka

kuin axa kuankëbë kuni atúxribi a nuibiani kuankëxa. ²³Nukën 'Ibun ka kuantima 'ikë kixun nirakëmi-këbë bërúanan ka kuanti 'ikë kixax kikëbë kuni kuankëxa. Aínbi ka Diosan kuin 'ianan tsi rëkirukësa a kuanun 'imikëbë atúxribi kuankëxa, 'aínbi ka uinu kara kuin nirakëaxa anuxun Dios rabiakëxa, usakian Israel unibu kanun Moisés Nukën 'Ibun kásabiokin 'akëxa.

**Israel unikama aín bashi
Sinaí kakë anuax kuan bana**

10 ¹¹Bari achúshi inutankëx bari itsi 'irukë anúan 'uxë achúshi inúkëbëa 'uxë itsi xamarukëbë ka xubusa okin chupa 'akë anua achúshi ñu 'akë 'ikë xubu kaxunuax kuin manámi ki niruakëxa. ¹²Usai 'ikëbë ka israel unibu tsuákirukiani anu uni 'ikëma me aín bashi Sinaí kakë anuax kuankëxa. Kuantankëx ka anu uni 'ikëma me itsi Parán kakë anua kuin ax nirakëkëbë anuribi israel unikama nirakëaxa.

³³Usa 'ain ka Nukën 'Ibun bashi Sinaí kakë anuax kuani rabé 'imainun achúshi nëtë 'ikiani kuankëxa. Kuankian levita uni raírinën Nukën 'Ibu Diosan bunántisa kurin ratakakakë anua aín ñukama purukë a rëkuémibiani kuani uinu kara tantiti 'ikë kixun baribiamainun ka 'aisamaira uni atu kaxú kuankëxa. ³⁴Uisa nëtën kara anua 'ikë anuax atux kuania a nëtënbi ka Nukën 'Ibun 'imikëx kuin atu manámi kuankëxa. ³⁵Kuankian bunántisa kurin

ratakakakin 'akë a rëkuémibiankin buánkëbë ka Moisés ëesai kiakëxa:

'Ën 'Ibu numi 'akinti
kananuna kuëënin. ¡Ax
mimi nishkë unikama
abístanun 'imiti kana
kuëënin! ¡'Ëx kana mi isi
'ikësa 'inua ax numi 'ikë
unikama abísti kuëënin!

³⁶'Aínbi ka bunántisa okin
'akë an buánkë unikaman
nirakëkinkëbë Moisés
kiakëxa:

'Ën 'Ibu min uni Israel
unikama kamina bërí
ëntima 'ain, ax ka
tupuntisamaira aín
suntárुकama 'ikën.

**Nukën 'Ibun israel unikama
nami 'inánuxun ka bana**

11 ¹Achúshi nëtën ka Israel unibu tëmërai Nukën 'Ibumi 'atimai banai kiakëxa. Usai kikania kuati nishkin ka Nukën 'Ibun atux anu 'ikë a bëararati tsi rëkirunun 'imiakëxa. ²Usai 'ikëbë sharákin ka unikaman Moisés atua 'akinun kixun kakëxa, kakëxun ka Moisésnën Nukën 'Ibu atu 'akinun kixun ñukáxuankëxa. Ñukáxunkëbë ka tsi rëkirukësa 'inun 'ikë ax nëtéakëxa. ³Usai anuax 'ikë ka a me Taberá kakin anëakëxa, anuxun Nukën 'Ibun atu bëaramikin tsi rëkirumikë 'ikë.

⁴Anu ka Israel unikamabë mëskuax kuankë bëtsi menu 'ikë unikama an pitishi sinánkë unikama atux pain nami pikatsi kia kuati. Israel unikamaxribi

tsuákirui nami pikatsi kiox ini sharati kánani kikankëxa: “¡Uinua karanuna a piti nami mërati 'ai kiox kánani kikankëxa! ⁵¡Bërfíbi kanaanuna nun sinanin Egipto menuxunu kupímashi tsatsa pianan! pepinu, santira, cebolla, 'imainun 'ajos, akama kanaanuna piakën. ⁶!Aínbi kanaanuna bërí ënuxun bëtsi ñu pikinma namiratsushi pikasmati akëñuma këñú-tisa tanin.”

⁷(Maná ax ka 'atsa putu iskësa 'iakëxa; usa 'aish ka panshian bëpinñu ñu bëru iskësaribi 'iakëxa, ⁸'imainun ka harina xënikëñun mëskukësa 'ikë 'unánkëxa. Usa 'ikë ka manánuax nipakëtia aín 'ikënuax chikítankëxun bixun unin rëanan chakaxun pëpëkaxun 'anan pánsa okin 'axun xuiakëxa. ⁹Anúan, kuénkuru atux anu 'ikë anu 'ibúkë a imé ka maná axribi abë 'ibúakëxa.)

¹⁰Usa 'ain ka Moisésnën Israel unikama atux anu 'ikë aín xëkuënu xëkuënu nitsax aín aintsikama-bëbi sharati ini kiania kuakëxa. Usaia ami katamëtima 'ikania kuati ka Nukën 'Ibu atumi nishakëxa. 'Imainun ka Moisésnëxribi atux usai 'ikankë a kuëëanma 'ikën, ¹¹kuëënkima ka Nukën 'Ibu kakëxa:

—¿Uisoti kaina 'ëx min uni 'ikëbi 'ë 'atima oin? ¿Uisa kaina min ënë unikaman 'apu 'imixunbi 'ë oisatanin? ¹²¿'Ëx aín papa 'ianan aín tita 'ixun karana atu 'ikúxun tuáxura 'akësokin aín chaitiokëkama 'inankatsimi

kia me anu buánti 'ain? ¹³¿Uinua karana ënë unikama piminuxun nami biti 'ain? Ënë unikaman ka 'ë nami 'inánun kikin kaia. ¹⁴'Ën kana ënë unikama 'aisamaira 'ikë 'ëratsushi 'ixun buankasmati 'ain; ax ka 'ënan tëira 'iti 'ikën. ¹⁵Ësokin 'aisatankin kamina, 'ë bamatanun ënti 'ain, asérabí min nuibakin kamina usakin 'ë 'ati 'ain. Usakinmi 'akëx kana 'itsaira nuibakatima 'ain.

¹⁶Kiabi ka Nukën 'Ibun ësokin kakëxa:

—'Ë kamina setenta Israel unikama aín kushibu min 'unánkë timëxun, xubusa okin chupa 'akë anuax 'ëbë banati anu bëxun kaínti 'ain. ¹⁷Anu ubútankëx kana 'ëx mibë anuax banati 'ain, 'imainun kana mi 'inánkë 'ën kushi usaribi atu 'inánti 'ain, 'inánkëxun ka atúnribi ënë unikama buánti isti mi 'akinti 'ikën. Usa 'ain kamina atun 'akinkëx mixi nuibakatima 'ain. ¹⁸'Atankëxun kamina a unikama iméishi, nami pinúxa mënfokanun kati 'ain. 'Ën kana inia ësai atux kia kuan ¡Uinua karanuna a piti nami biti 'ain! ¡Egipto menuax kanaanuna asábi 'iakën! Usai kia kuax ka Dios ësai kiakëxa, asábi ka 'ën kana a piti nami atu 'inánti 'ain, ¹⁹'inánkin kana achúshi nëtë, rabé nëtë, mapai achúshi nëtë, mapai rabé nëtë 'imainun mapai rabé 'imainun mëkën rabé nëtëra atun piti nami 'inántima 'ain. ²⁰Usokin 'inánkëxun ka unikaman achúshi 'uxë 'imikin

nami piti 'ikën, a nami pikëxuan aín rëkinanbi chikíkin namin ténankëx ami kuinsati anábukin istisamatankin ka timati 'ikën, atúnbi ka 'ën 'akinkëxunbi Nukën 'Ibu ka nubë 'ikë kixun sinanima 'ën kuamainunbi 'atimati banai ini kikanxa: ¿Uisakatsi karanuna Egipto menuax chikían?

²¹Usa 'ain ka Moisésnën Dios kakëxa:

—Axa 'ëbë ukë unikama ax ka seiscientos mil uni 'aish 'aisamaira 'ikën. ¿Usa 'aínbi karamina mix 'ën kana achúshi 'uxë 'imikin piti nami 'inánti 'ain kix kin? ²²¿Uinu kara 'aisamaira oveja 'imainun vacakama nun kamabi unibëtan sënëntanun rëti a 'ik? Nun tsatsa parúmpapanu 'ikë, kamabi bixun 'inánkëxi ka atubëtan sënëmma 'iti 'ikën.

²³Ësai kiabi ka Nukën 'Ibun kakëxa:

—¿Min sinánkëx kara 'ën kushi chamratsu 'ik? Bërí kamina aséribi kara 'ëx kikësabi oi 'ia kara 'ima kixun isti 'ain.

**Setenta 'ain kushibunëxa
Diosan aín bana ñuixunti
kaískë uni 'ikësaribiti bana**

²⁴Usakian kakëx anuax chikixun ka Moisésnën kamabi uni usakin Nukën 'Ibun kakë banakama ñuikin kakëxa, kanan ka setenta Israel uni aín kushibu aribi xubusa okin 'akë rapasu sëtëankëxa. ²⁵Usai kuin nëbëtsin ubuax ka Nukën 'Ibu Moisésbë banakëxa; banatankëxun ka Moisés 'inánkë

aín kushi chukúmashi bitankëxun setenta unikama aturibi aín kushi chukumashiñu 'inun 'imiakëxa. Usakian ain kushi 'inánkëxun an Dios kikë bana uni ñuixunkë kamasa 'ixun bana ñuixuankëxa; 'aínbi ka amiribishi usai 'itë-këanma 'ikën.

²⁶Anu ka setenta unikama anua kaískë Eldad 'imainun Medad kakin anëké uni rabé 'iakëxa, 'aínbi ka xubusa okin chupa 'akë anu kuanima ain 'ikënu tikiakëxa. Anu 'aínbia, atunuribi aín kushi chukúmashi 'iruan ka an 'amikëxun raírinën 'akësaribi okin anu 'ikë unikama an Dios kikë bana unikaman 'akësaribi okin bana ñuixuankëxa. ²⁷Usokian 'akëbë abákiani kuanxun ka achúshi tuákën Moisés kakëxa:

—¿Eldad 'imainun Medadnën ka an Dios kikë bana uni ñuixunkë-kaman 'akësa okin anua 'ikankë anuxun bana ñuixunia kixun kakëxa! ²⁸Usokian kaia kuakin ka Josué, Nunnën bëchikë bënë-xuinshi 'akinia ax kanikë an Moisés kakëxa:

—¿Diosan uni Moisés min, kamina usakian 'akanun 'amítima 'ain!

²⁹Kiabi ka Moisésnën kakëxa:

—¿'Ën usakin ñu 'ati kuëënia kaina usai kin? ¿'Ën kana kuëënin Nukën 'Ibun ain bëru ñunshin 'inánkëx ka kamabi unix an aín bana ñuikë unikamasaribi 'iti 'ikën! ³⁰Usai 'itankëx ka Moisés 'imainun Israel unibunën kushibu atux anu 'ikënu kuanëkëxa.

**Nukën 'Ibun
'umpánxonënmë 'ëo
'inan ñuikë bana**

³¹Ësokin kakin Nukën 'Ibun Moisés sënëon ka aín sinanën parúmpapanuax békikin suñun 'umpánxonënmë 'ëo anua Israel unibu 'ikë atun xubu rapasu rërë-kibunun 'imiakëxa, 'imikëx ka 'aisamaira 'aish achúshi metro manansa 'iakëxa, usa 'aish ka achúshi nētën bain kuankëbëtan sënëon 'iakëxa. ³²Usa 'ikë ka nētën bibaikin iméribi binékinbi a pékarakëbëtanribi 'umpanxónnemë 'ëo unikaman biakëxa. Bikin ka mapai rabé sënëonkin kamaxunbi bukunkin biakëxa, usokin bitankëxun ka mënófoxun atún 'ikë rapasubi ësokitanun bariónkankëxa. ³³Aínbi ka 'umpanxónnemë 'ëo nami pikin Israel unibunën sënëonkë 'aímabi amia 'atimai banakankë kupín atu Nukën 'Ibun këñumikin 'itsaira masókëxa. ³⁴Usaia anuax 'ikë ka a me Quibrot-hataavá kakin anëakëxa, anua an pitishi sinánkë unikama maínkë kupín. ³⁵Maínbiani Quibrot-hataavá kakë anuax kuantankëx ka Haserot kakë me anu pain i bërükankëxa.

**María 'imainun Aarón
Moisés ñui 'atimati bana**

12 ¹Usa 'ain ka María aín chirabakë 'imainun Aarón aín xukén apan Moisésnën etiopi xanua bikë 'ain, ami 'atimakin ñui banakëxa. ²Banai ka ësairibi kikankëxa: “Nukën 'Ibu ka Moisés

bëshi banakëma 'ikën; nubëribi ka banaxa.” Kikania ka Nukën 'Ibun kuakëxa.

³Moisés ax ka upí sinan ñui 'aish nishananti sinánkëma uni ënë menu 'iakëxa. ⁴Usa uni 'ikë iskin ka Nukën 'Ibun Moisés, Aarón 'imainun María akama kakëxa: “Mi achúshi 'imainun rabëtax kamina mapánati okin chupa 'akë anu timéti 'akë anu kuantu 'ain.” Ësai Dios kia kuati ka a kamáxbi anu kuankëxa. ⁵Kuankëbë ka Nukën 'Ibun xubusa okin chupa 'akë aín xëkuë manámi anu kuin xapu unënkësa 'inua këxtuira 'inun 'ibúkë anu ubúakëxa, ubuxuan anuxun kuënkëx ka Aarón 'imainun María anu kuankëxa, ⁶kuania ka Nukën 'Ibun ësokin kakëxa: “Bëri kana mikama ësokin kain: An 'ëx kikë bana uni ñuixunkë mitsunu 'ikë kana 'ën namámikësokin kanan kana namámikinribi kain; ⁷usa 'aínbi kana 'ën uni Moisés abëishi usai banaima 'ëxbi abë banakin kana aséribi kain. Ax ka 'ën uni raíri 'ikësaí 'ima 'ën kakësabi oi 'ia, ⁸'imainun kana abë banai an unánkë unibë bësúnax banakësai banain, 'imainun kana kuaisabi 'itánun abë banakin 'ënbi kain. ¿Usa 'aínbi karamina mitsux a ñui 'atimai banain?”

**Moisésnën mapai rabé
'imainun rabé uni
Canaán kakë me
ñachatanun xúa bana
(Dt 1.19-25)**

13 ¹Achúshi nētën ka Nukën 'Ibun Moisés ësokin kakëxa: ²“Israel unibu raíri

kamina 'ën mitsu 'inánuxun ka Canaán kakë me a ñachatanun xuti 'ain. Xukin kamina achúshi achúshi ñakánu 'ikë aín kushibu xuti 'ain.”³ Ësokian kakëxun ka Moisésnën Diosan kakësabiokin a unikama anu uni 'ikëma me Parán kakë anuxun xuakëxa. A unikamax ka an Israel unibu 'akinkë aín kushibukamaishi 'iakëxa.

²⁵Usakin xukëx kuantankëxun ka achúshi 'uxë 'imainun mapai rabé nëtë 'imi nikin ñachabëtsini amiribishi anua aín patsan bukukë, ²⁶Cadés kakë anu uni 'ikëma me Parán anubi rikuatiankëxa. Anu ka Moisés, Aarón 'imainun kamabi israel unibu 'iakëxa. Anu bëbatankëxun ka uisa kara a mekama 'iaxa a 'imainun an buánkë bimi akama ismianan a menu 'ikë unibu isbiankë akamabi Moiséskëñun israel unibu ñuixuan-këxa. ²⁷Ñuixunkin ka ësokin Moisés kakëxa:

*An me ñachai kuankë
unikaman bana ñuía.*

—A ñachatanunmi nu xukë me anu kananuna bëban. Bëbaxun kananuna kamabi isan a mex ka upíira 'ikën, anuax ka vaca, oveja 'imainun carnero kamabi ñuina ax upiti kania, 'imainun ka ënë bimikamax a menuxun 'apákë 'ikën. ²⁸Usa 'aínbi ka a menu 'ikë unikama ax kushii-rabu 'ikën. Aín ëmakamax ka chaiirabu okin upíokin kënëkë-buishi 'ikën. Usa isanan kananuna Anacnën rëbúnikamaribi chaiira unibu 'aish nu tupumabu nun titikaisamabuira 'ikë isan. ²⁹Négueb kakë me sënënakëkë anu ka amalecita unibu tsótia, 'imainun ka ain bashi niñu me anu hitita, jebuseo 'imainun amorreo, unibu tsómainun ka parúmpapa kuébi Jordán kakë anu cananeo uniburibi tsótia. ³⁰Ësakin atun ñuixunia kuati sharákin Moisés ñukai kikanía okin ka Caleb kakë uni an kamabi Israel unibu nëtë-mikin, ësokin kakëxa:

—¡Nun kananuna a mekama atubë 'akanantankëxun bitsi kuantí 'ain! ¡Nux kananuna a unikama tupuma 'ain, usa 'ixun kananuna atu 'atankëxun aín me bití 'ain!³¹ ¡Usai kikankëbëbi ka abëa kuankë uni raíri kiakëxa:

—Nux kananuna a unikama 'ai kuantíma 'ain! Atux ka nu tupumabu kushiirabu 'ikën. ³²Kianan ka Israel unibu raírínëx a me 'atimakin ñui ësairibi kiakëxa:

—Nun anu kuanxun isbëtsinkë me ax ka 'aisama 'ikën. Kanan ka anu kuanxunu isbëtsinkë me

anuax ka atúxbi 'akanani uni bamaia, 'imainun ka anu tsókë unikama nu tupumabu nun titi-kaisamabu 'ikë kananuna isbëtsian. ³³Isanan kananuna Anacnën rëbúnkikamaribi chaiira 'aish, nun mapéskaisamabu 'ikë isan. Usa 'ain kananuna nux atu rapasunuax champusara 'ikë atúnribi nu isaxa.

**Israel unikaman Nukën
'Ibun kakëxunbi
kuaisama tan bana**

(Dt 1.26-33)

14 ¹Usakian atun ñuia kuati ka Israel unikama rakuéti munuma sharati aín sinan bënëoi, a imé pëkarakuatsintamainun nitéxëkankëxa. ²Usai 'i ka kamáxbi atux Moisés 'imainun Aarón ñui 'atimati banai kanankëxa: “¡Usa 'aish karanuna Egipto menuaxbi këñutima, anu uni 'ikëma me ënuax bamai këñuti uakën!” ³¿Uisati kara Nukën 'Ibun ënë menu nu bëax? ¿Nuxnu 'akanani bamakëbëtan kara nun xanukama 'imainun nun bëchikëkama nu 'atankëxun bëtsi unikaman biti 'ik? ¡Usa 'ain sapi kananuna Egipto menubi kuantëkënti 'ain!” ⁴Usa 'ain ka bëtsibë bëtsibë kánani kikan-këxa: “¡An nu buánti achúshi nun 'apu anëtankëx kananuna Egipto menubi kuantëkënti 'ain!” ⁵Ësai atux kia kuati ka Moisés 'imainun Aarón rantinpuruni atubë kuëbikanantisama tani aín bëmánanën me tikai anua Israel unibu timékë atun ismainunbi 'iakëxa, ⁶usaía

'ikëbë ka Josué 'imainun Caleb, an me ñachai kuankë a rabëtax aín sinan xuamatani nishkin aín pañukë chupa tukakin ⁷kamabi Israel unikama kakëxa:

—¡Nun nu ñachabëtsinkë me ax ka upíira 'ianan anuxun ñuina 'arakai anu tsótisa 'iaxa! ⁸Nukën 'Ibun nu kuëenkin buánxun ka, a menu nu atsínun 'imikin nu 'inánti 'ikën. A menuax ka a kuti ñu 'aisamaira 'inun bimimainun a 'arakati ñuinakamax upíbuira 'inun kaiti uakamë 'ëoia. ⁹Usa 'ain kananuna nun Nukën 'Ibun 'atimakin ñui, a menu 'ikë unikamami uakamë iëoia rakuétima 'ain, akamax ka nux ami rakuétisama 'ikën; 'ianan ka an atu 'akinti 'aíma 'ikën, nux kananuna an nu 'akinti Nukën 'Ibubë 'ain. ¡Usa 'ain kamina rakuétima 'ikanin!

¹⁰Ësakin kakëxun kuankin ka Israel unikaman a rabé maxaxan rëisatankëxa. Usakin 'aisa tankëbëbia xubusa okin chupa 'akë anuax, Nukën 'Ibu kushi ichuti atumi chikirakëtia ka Israel unikaman isakëxa. ¹¹Usai 'ikëbëtan ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—¿Uínsaran ira kara ënë unikaman 'ën 'akinkëxunbia 'ën kana 'akinima kixun sinánkë a ënti 'ik? ¿Uínsaran ira kara ënë unikamax 'ën kushínbi atun ismainun bëtsi ñukama 'a a sinani 'ëmi katamëti 'ik? ¹²Usa 'ain kana ënë unikama a menu atsini kuankëmashi anun maëtanun achúshi 'insin xuti 'ain; 'ainbi kana

min rëbúnkikama achúshi ëma atu mapéscakëbu 'ianan kushiirabu 'aish atusamaira 'inun 'imiti 'ain.

¹³Ësai kiabi ka Moisésnën Nukën 'Ibu kakëxa:

—Min kamina min kushínbi, ënë unikama Egipto menua chikían. Usa 'ain ka egipcio unikaman usakin min ënë unikama 'aia kuati 'ikën. ¹⁴Kuakin ka Canaán menu tsókë unikama ñuixunti 'ikën. Atúnribi ka min kamina ënë unikama atubë 'ixun, 'akini kixun ñuikania kuaxa, 'imainun kamina an unánkë unibë uni bësúnax banakësari banain, 'imainunribi kamina min nëtë kuinsa axa atubë 'inun 'imin, 'imainun kamina nëtën kuinsa mëu rëkuén kiankin atu buánan iméribi tsi rëkirukësa a isia anunbi kuanun atu 'imian. ¹⁵Ënë unikama mi achúshi okin 'akëinshi këñukin maëmikë kuati kara bëtsi menu 'ikë unikama uisai kiti 'ikën: ¹⁶Nukën 'Ibun ka a unikama a 'inánuxua ka me anu kuantanun ënkinma, anu uni 'ikëma menuxun maëmiäxa kïax kikanti 'ikën. ¹⁷Usa 'ain kamina Nukën 'Ibu Dios 'ixun min kushi nu ismikin aséribi mix kiásabiokin 'ati 'ain. Mixbi kamina usai kian, ¹⁸usa 'aish kamina sinan mënín-ñushi 'ianan, min unikama 'itsaira nuibatín 'imainun kamina atun 'atima ñu 'akë téréanan min bana kuaisama tankë akama ënkinma uisakin kaina 'aisatani usakin tëmëramin, 'anan kamina aín papanan 'anan aín bakë bëchikënën bëchikë 'imainun aín baba

aín xutan bakë bëchikënën bëchikë akama 'atima ñu 'aia tëmëramiti 'ain. ¹⁹Minmi min unikama nuibakë ax ka upíira 'ikën, usa 'ain kamina ënë unikama 'uchaiabi nuibakin upíokin sinanamiti 'ain, bërâma kamina Egipto menuxunbi munu ënë menu bëakën.

Nukën 'Ibun Israel uni rairi tëmëramia bana

(Dt 1.34-40)

²⁰Usai kiabi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Asabi ka 'ën kana min ñukákë-sabi okin atun 'ucha mënfoliti 'ain.

²¹'Aínbi kana ax ka aséribi kamabi menu kushiñuira 'ikë kixuan unin unánun unikama nuibatín, ²²ui unikaman kara Egipto menuxun 'ën kushin bëtsi unin akëma ñu 'aia isanan anu uni 'ikëma menuxunribi 'aia iskinbi, anu uni 'ikëma menuxun kakëxunbi 'ën bana kuakëma 'ikën, ²³a unikama achúshinëxi ka 'ën a 'inánuxun aín chaitiokëkama ka me anu kuantima 'ikën. 'Imainun ka ui unikamax kara 'ën ñu 'aia isíbi 'ëmi 'atimati banaxa ax ka anu tsóti kuantima 'ikën. ²⁴'Aínbi ka 'ën uni Caleb ax raírinëxa usai 'ikëbëbi usai 'ikinma aín sinan upí 'ixun 'ën bana kuaxa. Usa 'ain kana kuanxuan isbëtsinkë me anu atsínun ashi 'imianan, aín rëbúnkikamaribi a menubi tsónun 'imiti 'ain. ²⁵(Usa 'ain ka me sapan anu amalecita 'imainun cananeo kakë unikama tsotia) anu kuanux kamina iméishi anu uni

'ikëma me auküaxmi ukankë au kuatankëx parúmpapa xónsa kakë aubi kikiani kuantu 'ain.

²⁶Ësai kitankëxun ka Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakëxa:

²⁷—¿Uitishi okin karana Israel unikama an 'atima ñuishi 'ati sinánkë ënëkamax 'atimati 'ëmi banakëxun tënëti 'ain? 'Ënbi kana 'ëmia 'atimati banaia kuan. ²⁸Usa 'ain kamina min kuantankëxun 'ëx kikë bana ënë atu kati 'ain: 'Ëx min 'Ibu 'aish kana asé-abi ë sai kin, usa 'ixun kana atux kia 'ën kuakë usaibia 'inun atu 'imiti 'ain. ²⁹Kamabi uni veinte baritiañu aín anë kirikanu 'akë axa 'ë ñui aín sinan xuamata- nishkë akamax ka anu uni 'ikëma me ënuaxbi maëi këñuti 'ikën. ³⁰Aínbi ka Caleb 'imainun Josué axëshi raírinëxa 'ën kakësoi 'ikëma kupín maëmainun 'ën 'inánuxun ka me anu bëbai kuantu 'ikën. ³¹Usai atux 'imainun kana uin kara atun bakë bëchikëkama a ñuia abë akanankin 'axuinsa bëtsi unikaman bitu 'ikë kias kikankë akamax ishi, a 'inánuxun 'ën mitsu kakëxunbimi kuënkankëma me, anuaxa upitax kuëni bukukanun 'imiti 'ain. ³²Imimainun kamina mitsux anu uni 'ikëma me ënu maëi këñuti mitsun nami ënubi chékiti 'ikën, ³³usa 'ain ka mitsun bakë bëchikëkamax anu uni 'ikëma me ënuxun aín ñuina 'arakakë bërúai cuarenta baritia 'imi niti 'ikën. Usai ka 'ën bana kuakëma kupí; mitsux

pain anu uni 'ikëma me ënuax maëi këñutamainun 'iti 'ikën. ³⁴Mitsun kamina cuarenta nëtë 'imikin Canaán kakë me ñachai nian; usaribiti ka cuarenta baritia 'imi mitsun bakë bëchikëkama mikaman 'ucha kupinshi tëmërai niti 'ikën, achúshi baritia nikë ax ka: achúshi nëtë nikësa 'iti 'ikën. Usai tëmëra kin kamina uix kara 'ë ñui 'atimati banaxa ax kara uisai 'ia kixun 'unánti 'ain. ³⁵'Ëx kana min 'Ibu 'aish kin: Usakin kana an ñu 'atima 'akin timéxun 'ë ñuikë unikama 'ati 'ain. Usa 'aish ka anu uni 'ikëma me ënuax anúan maëti nëtë 'ikëbë ka këñuti 'ikën.

**Ax me ñachabëtsini
ukë mapai rabé an
'atimakin sinánkë uni
raíri këñua bana**

³⁶⁻³⁷Usai 'imainun ka Moisésnën me ñachatanun xukëx kuanx uxuan 'atimakinra atun bana ñuikëbëa, a kuati sharati tsuákirukë a unikama, Nukën 'Ibun maënun 'imiakëxa. ³⁸Usaia a unikama 'imainun ka Josué 'imainun Caleb ax kuni ñuama 'ikën.

**Abë 'akanankin Israel unibu
abámikin Hormá kakë
ëmánuxun 'akan bana**
(Dt 1.41-46)

³⁹Usakian Moisésnën Nukën 'Ibun kakë banakama ñuixunkin kakëx ka Israel unikama masá nuituti nitéxëakëxa. ⁴⁰Usai 'iónkë pëkarakëma 'aínshi nirukianx aín

bashi manámi anu kuaruax ka kikankëxa:

—¡Ënu kananuna bërí 'ain! Usa 'ain kananuna ënuax a me 'inánuxuan Nukën 'Ibun ka a me anu kuantí 'ain, aséjabi kananuna 'atima ñu 'aí 'uchan. ⁴¹Kikaniabi ka anuax kuanxumashi Moisésnën atu kakëxa:

—¿Uisati kaina mitsun Nukën 'Ibu kakënxunbi kuaisama tanin? ¡Mikaman mi usakin 'akatsi kixun sinánkësa okin kamina ñu 'atima 'ain! ⁴²Usa 'ain kamina abi bana kuakësama obiani kuankantima 'ain, Nukën 'Ibu ka mitsubëma 'ikën. Axa mimi nishkë unikaman ka abámikin mitsu 'ati 'ikën. ⁴³Anun mi kuankanti anuxun ka amalecita 'imainun cananeo unikaman, kuania 'akanankinuxun mitsu kainia. Usa 'aínbi kamina Nukën 'Ibun kakësokin mitsun 'aisamatan, usa 'ain ka an bërí mitsu 'akintima 'ikën.

⁴⁴Ësokian Moisésnën kakëxbi ka aín bashi niñu 'ikë abu kíkiani karaisa kuania atu 'aia tankatsi kixun bana purábiani ñunshinkiani kuankankëxa; kuankëbëtanbi ka bunántisa okin 'akë anua Diosan ñukama purukë a 'imainun Moisésnëxribi anua 'ikankë anuax kuanima bërúakëxa. ⁴⁵Usai bana purábiani kuaniabi ka amalecita 'imainun cananeo unikaman a menu tsókë atun, Israel unibu 'akëxa, 'akëxa abatia nuibiankin ka Hormá kakë ëmanubi bëbarukin 'aisamaira këñutisa okin 'akëxa.

Diosan 'imikëx maparanua 'umpax chikia bana

(Ex 17.1-7)

20 ¹Anúan baritia 'irutabakë 'uxë achúshi 'irukë anun ka israel unibu anu uni 'ikëma me Sin kakë anu bëbakëxa, bëbatankëx ka 'itsama nëtéishi Cadés kakë anu bërúakëxa. Anu atux aínbi ñuia ka María anubi maínkankëxa. ²Usai atux a menu aínbia a xëati 'umpax 'aíma 'ain ka Moisés 'imainun Aarón ñui sharati banai ki kamabi uni timékankëxa, ³timéxun ka Moisés ësokín kakëxa:

—¡Uisati kara ax pain ñukë unikamabë ñunun Nukën 'Ibun nu 'imikëma 'it! ⁴¿Uisati kaina mitsun Nukën 'Ibun unibu anu uni 'ikëma menu bëan? ¿Mitsun kaina nukamax nun 'arakakë ñuina kamabëbi bamati kuëënin? ⁵¿Uisati kaina Egiptonua chikínbëtsinkin 'aisama me ënu nu bëan? Ënë mex ka anu añu ñubi 'apátisama 'ikën; 'imainun ka higuera kakë ibi 'aíma 'ianan uvax 'apákëbi 'aíma 'imainun i bimiñubi 'aíma 'ianan ¡'Umpax a xëatibi 'aíma 'ikën!

⁶Usai kia kuakin atu ëbiani 'uri kuanx ka Moisés 'imainun Aarón xubusa okin chupa 'akë aín xëkuënu, nukutishi rantinpuruni aín bëmánanën me tikai tsóbua-këxa. Usaia 'ikëbë ka Nukën 'Ibu kushi ichuti mërakëxa, ⁷usai mërakëbëtan ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

⁸—Min tsati bikin kamina min xukën Aarónën mi 'akimainun

unikama timéti 'ain. Timékébëtan kamina atun ismainunbi min tsati bikin 'umpax anuax chikínun mapara kati 'ain, kakëxa anuax 'umpax chikitia kamina isti 'ain, isia ka unikaman xëamainun atun ñuinakamanribi xëati 'ikën.

⁹Kakëxun ka Moisésnën Nukën 'Ibun kakësabiokin aín tsati biakëxa; ¹⁰bitankëxun ka Moisés 'imainun Aarónën kamabi uni mapara rapasu timéxun kakëxa:

—Bana kuakëma unibu mitsun kamina kuati 'ain: ¿Nun karanuna ënë maparanua mitsun xëati 'umpax biti 'ain? ¹¹Ësokin kakinshia Moisésnën aín tsati manámi okin rabéokin mapara taxkakëxa, taxkakëbëshi ka mapara mëküiax chaira 'inun tanpëkuatsini 'umpax chikiakëxa. Usai 'ia ka unikaman atun ñuina kamabëtan 'umpax xëakëxa. ¹²Aínbi ka Nukën 'Ibun Moisés këñun Aarón kakëxa:

—Mi rabëtan kamina 'ën kakësabiokin Israel unikaman ismainun 'akëma 'ain usa 'ain kamina ënë unikamabëbi a me 'ën mitsu 'inánti anu bëbantima 'ain. ¹³A 'umpax upíra ax ka Meribá kakë me anuaxa Israel unikama ami 'atimati banakëxunbi Nukën 'Ibun aín kushi ismikin maparanua 'umpax chikimia a 'ikën.

**Edom kakë menu 'ikë
'apun Israel unibu aín men
kuanti kuëëama bana**

¹⁴Usa 'ain ka Moisésnën Cadés, kakë me anuxun Edom kakë menu 'ikë 'apu ësokin katánun

uni xuakëxa: “Min aintsi israel unikaman ka ësokin mi kanunkixun nu xuaxa: Minbi kamina upíokin 'unan nukamax kananuna 'aisamaira tëmërai kixun. ¹⁵Nun chaitiokëkamax ka Egipto menu kuanx anu 'itsa baritia tsóakëxa, 'aínbi ka egipcio unibunën atu 'asaribiokin nuribi 'atima okëxa, nun chaitiokëkama 'asaribi okin; ¹⁶usakin 'akëxun kananuna Nukën 'Ibu nu 'akinun kixun sharákin ñukákën, ñukákëxun kuankin ka aín ángel achúshi Diosan xuakëxa, xukëxun ka Egipto menua nu chikiánkëxa. Usa 'ain kananuna bërí, Cadés kakë ëma anua min me sënënakëkë anu 'ain. ¹⁷Usa 'ain kananuna mi ñukatin min men inuti karamina kuëënti 'ai kixun mi ñukati uan. 'Aínbi kananuna anumi ñu 'apámianan uvas 'apámikë me anun kuantima 'ain, 'ianan kananuna min me naëmikë kamanua 'ikë 'umpax xëatima 'ain. Kuani kananuna uinu 'ikë baix kara anúinra nikë 'ikë anuinshi min me inubiani kuanti 'ain.” ¹⁸Kixun kakëxunbi ka Edomnu 'ikë 'apúnribi kakëxa:

—¡'Ën memi kamina bëba kuantsintima 'ain, 'ën men bëbakuatsini aia mërakin kana 'ën suntárukamabëtan mitsu 'ati 'ain! ¹⁹Kixun kakëxunbi ka Israel unikaman amiribishi katékëankëxa:

—Anun kuanunmi nu kakë bai cha anuinshi kuankin min me naëké kamanua 'umpax mëraxun xëanan nun ñuinakama xëamixun kananuna mi kupíoti 'ain. Usa aín kananuna

min me ënuaxëshi bënëkiani kuantu 'ain. ²⁰Kakëxunbi ka Edom menu 'ikë 'apun katëkëankëxa:

—¡Kana mitsu kan 'ën men kamina inúkantima 'ain! Usokin katankëxun ain suntárükama an 'akánanti 'unanékë upíbu a bibiani kuanxun ka ²¹anun israel unibu kuainsama okin bai bëarakëxa. Bëarakëbë ka anun kuanima Israel unibu bai itsi bibiani amotan kuankëxa.

Aarón ñua ñuikë bana

²²Usokian 'akëx ka kamabi Israel kama Cadés kakë me anu paían 'ikë anuax chikíkiani Hor kakë aín bashi ami kikiani kuankëxa. ²³Anua Edom kakë me sënënakékë anuxun ka Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakëxa:

²⁴“Aarón ka ñuti 'urama 'ikën, usa 'aish ka 'ën israel unikama 'inánti me anu bëbatima 'ikën, anua 'umpax Meribá kakë anuxun kamina 'ën kakësokin mitsun 'akëma 'ain. ²⁵Moisés min kamina Aarón 'imainun aín bakë bëchikë Eleazar Hor kakë bashi ain rëbunu buánti 'ain; ²⁶anuxun kamina aín papa Aarón ñukëbëtan ain bakë bëchikë Eleazar Sacerdotenën pañukë chupa a pëmitankëxun pañumiti 'ain. Anuax ka Aarón ñuti 'ikën.”

²⁷Usakin ka Moisésnën Nukën 'Ibun kakësabiokin 'akëxa. 'Ai kuani ka kamabi Israel unibunën ismainunbi, aín bashi Hor kakë a mapërakëruakëxa, ²⁸anuxun ka Moisésnën Aarón Sacerdotenën pañukë chupa a pëmitankëxun

aín bakë bëchikë Eleazar a pañumiakëxa. Usokëbë ka aín bashi anuaxbi Aarón ñuakëxa; ñukë ka Moisés 'imainun Eleazar anua 'ikankë anu aín bashinuax ubúakëxa. ²⁹Ubukëbëtan Aarón abë aiama iskin ka ñuaxa kixun sinani ka israel unibu, nitéxëti masá nuituti achúshi 'uxë 'imi inkankëxa.

Israel unikaman Hormá kakë me bia

21 ¹Usa 'ain ka anu achúshi 'apu cananeo ax Négueb kakë me anu tsókë uni ax, Arad kakë ëma anu 'apu 'iakëxa, anuxun ka israel unikama ka Atarim kakë bai anun aia kixun ñuikania kuakëxa, kuati aín suntárükamabë kuanx abë 'akanankin ka Israel uni raíri ñatankëxa. ²Usokëxun ka israel unikaman Nukën 'Ibu, a mekama biti 'akin-këxuinsa atun anu 'ikë ëmakama 'imainun anua 'ikë ñukama këñuti 'ikë kixun kakëxa. ³Kakëxun ka Nukën 'Ibun israel unikama atun ñukákësabi okin 'anun 'amiakëxa, 'amikëxun ka Cananeos unikama abë 'akanankin israel unikaman achirabi bërutanuma këñuakëxa, këñukin ka atun ëmakamaribi usaribi okin ñuñuma 'itánun këñuakëxa. Usakin 'atankëxun ka a me Hormá kakë anëakëxa.

Moisésnën runusa okin manë panshían 'á bana

⁴Matá me Hor kakë anuax tsuákirukiani ka Israel unikama

parúmpapa xónsa kakë ami kikiani kuankëxa, kuani ka Edom kakë me au kuanima a ratanarati amotan kuankëxa. Kuani ka anúan kuankë bainuax, unikama aín sinan bëtsi bënëkankëxa, ⁵bënëti ka Israel unikama Diosmi 'atimai bananan Moisésmiribi 'atimati banai kia-këxa:

—¿Uisati karamina mitsun nu Egipto menua chikínbëtsían? ¿Anu uni 'ikëma me ënuax këñun karamina nu bëan? ¡Ënë menu ka 'umpaxbi 'aíma 'imainun a pitibi 'aíma 'ikën! ¡Nux kananuna ënë piti ratsushi pi atsani bënëtin!

⁶Usai kikanua kuakin ka Nukën 'Ibun kamabi uni pitanun axa pianankë runu unimiakëxa, unimikëxuan runun pikëx ka 'itsaira Israel unibu këñuakëxa. ⁷Usokëbë anua 'ikë anu kuanxun ka Israel unibunën Moisés kakëxa:

—¡Nukamax kananuna Nukën 'Ibu ñui 'atimati bananan mi ñuiribi 'atimati banai 'uchan! ¡Usa 'ain kamina Nukën 'Ibu ënua runu nëtëminun kati 'ain! Kakëxun ka Moisésnën atun 'uchakama tërënxunun Nukën 'Ibu ñukáxunkëxa, ⁸ñukáxunkëxun ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Manë pashían kamina an atu pikë runu abi tankin 'ati 'ain, 'atankëxun kamina imaxu chaxké achúshi nitsíntankëxun anu bëntanti 'ain. Bëntankë a runu ami bësukin isi ka ui kara runun pia ax pëxkúti 'ikën. ⁹Usokin 'anun kakëxun achúshi runusabi 'itánun manë pashian 'atankëxun ka

Moisésnën i achúshi nitsínkë anu bëntankëxa; bëntankë 'ikë runu tankin manë 'akë ami bësukin isi ka ui uni kara runun pia ax pëxkúakëxa.

**Balacnën aín unikama
Balaam katánun xuá bana**

22 ¹Anua 'ikankë anuax tsuá-kiru kiani kuantankëx ka israel unikamax Moab kakë me auküax bari urukë Jordán kakë baka 'urama Jericó ëma bëmánon anu bëbakëxa. ²Anu ka Sipor kakë uni aín bakë bëchikë Balac ax 'apu 'iakëxa, anuxun ka uisakin kara israel unikaman abë 'akanankin amorreo unibu kupitanuma 'axa kixun kuakë 'iakëxa. ³Imainun ka Moab kakë Menu 'ikë unika-manribi Israel unibunën 'aisamaira 'ixun atun me 'urama obëtsinia kuanan Amorreo unibu këñúké, aribi kuati 'itsaira rakuëkankëxa. ⁴Usa 'ain ka Moabnu 'ikë unikaman Madiánu 'ikë aín kushibukama kakëxa: A unibunëx kaisa 'aisamaira 'ikën. Usa 'ixun ka vaca bënëan me tsitsibiankin ñu 'apákë pianan basi pikësa usokinshi nun me tsitsiruti 'ikën. A nëtëkaman ka Balac ax Moab kakë me anu 'apu 'iakëxa.

⁵Anuxun ka Beor kakë uni aín bëchikë Balaam Petor kakë ëma Éufrates baka 'ura 'ikë a bitánun kixun aín unikama xua-këxa, ax ka Amav kakë me anu 'iakëxa. Usakin xukin ka ësokin Balaam katánun Balacnën aín uni kakëxa: 'Aisamaira uni ka Egipto

menuax kamabi nun me tsitsiru bêtsini uaxa kixun ka kamia-këxa. Atux ka nubë sënëmaira 'ianan nu 'uramaira 'ikë kixun katánun kamiakëxa. ⁶Usa 'ain kamina bënëti uxun ënë unibu 'atima okin sinánxuni uti 'ain, atux ka nubë sënëma kushirabu 'ikën. Usakinmi 'aia sapi kana abë 'akanankin ënë menua 'ën chikínti 'ain. 'Ën kana 'unan minmi upíokin sinánxunkëx ka uni upitax bukuia, 'imainun min këñutanun sinánxunkëx ka uni mix kikësabi 'í këñutia.

⁷Ësokin kamia ka Moabnu 'ikë aín kushibu 'imainun Madiánu 'ikë aín kushibu anribi anun Israel kama 'atima okin sinánxunia kupíoti kuríki buani kuanxun uinu kara Balaam 'ia anu bëbaxun Balacnën kakë banakama ñuixunkin kakëxa. ⁸Ñuixunkëxun ka Balaamnën kakëxa:

—Ënu kamina ënë imé 'uxti 'ain, ënë imé kara Nukën 'Ibu uisakin 'ë kati 'ikë kixun ñukátamainun. Ësokin kakëx ka Moabitanën xukë aín kushikama anu bërúakëxa.

⁹Aínbi ka Diosan ami mërakin ësokín Balaam ñukákëxa:

—¿Uinu 'ikë unikama kara min 'ítinu bëbakë ax 'ik? ¹⁰Kakëxun ka Balaamnën kakëxa:

—Ax ka Moab kakë menu 'ikë aín 'apu Balac Sipornën bakë bëchikë an 'ë kanun xukë 'ikën.

¹¹Egipto menuax kaisa 'aisamaira uni atun me tsitsibëtsi uaxa kíax ami rakuékin ka 'ë binun kixun xuaxa. Usa 'ain ka bënëti kuanxun

a unibu 'ën 'atima okin sinánxunti kuëënia, usokëbëtan karaisa ain suntárukamabëtan 'akin ain menua chikínti 'ikë atun tanun kixun ka 'ë kamiaxa.

¹²Ësokin kakëxun ka Diosan Balaam kakëxa:

—Atubë kamina a unibu 'atima okin sinánxuni kuantima 'ain, 'ën kana atu upíokin sinánxunkin upitax bukunun 'imin.

¹³Usokian Diosan kakëx pékarakëbë niruxun ka Balacnën xukëxa a kai kuankë unikama a Balaamnën kakëxa:

—Mitsun menu kamina rikianti 'ain. Nukën 'Ibu ka mitsubë 'ëx kuanti kuëënimia.

¹⁴Usokian kakëx anu kuantë-këxun ka Moabnu 'ikë ain kushikaman Balac kakëxa:

—Balaam ka nubë uisama tanxa kixun ka unikama an kakëxa.

¹⁵Kakëxunbi ka amiribishi xutë-kënkin a paían xukë ain kushikama 'asamaira xukin sinánñuira a kaístankëxun xuakëxa.

¹⁶Xukëx rikianxun ka amiribishi Balaam kakëxa:

—Balac Sipornën bakë bëchikë an ka ësokín mi kanun nu xuaxa: Kamina 'ën mi kamikëx uisama tanima 'uti 'ain.

¹⁷'Ën kana uiti kuríki kaina kuëënin atíbi 'inánan nuibakin añu kaina kuëënin abi mi 'inánti 'ain; usa 'ain kamina a unikama 'ë 'atima okin këñutanun sinánxuni uti 'ain. ¹⁸Aínbi ka Balaamnën a unikama kakëxa:

—Balac an kamaishi ain xubunu 'ikë ain kuri 'imainun aín

kuríki 'inánkëxunbi kana 'ën ñu chaiira 'axuanan ñu chukumarabi 'axuntima 'ain, ax ka Dios kuëenkësama okin 'ën 'akë 'iti 'ikën. ¹⁹Katankëxun ka mitsúxribi kamina ënë imé ënu bërúti 'ain, uisakin kara Nukën 'Ibun 'ë kaia kuatëkëmainun kixun ka a unikama kakëxa.

²⁰Kakë a imé ka Diosan ami mërakin Balaam kakëxa:

—A unibu mi bitsi uan kamina nirukiani abë kuantí 'ain. Aínbi kamina 'ën mi kakësabiokinshi 'ati 'ain.

Balaam Nukën 'Ibun ángelbë mëranan bana

²¹Usai 'iónx pëkarakëma 'aínshi niruxun burro ain xanu mënóbiani ka Balaam a bitsia ukë moabitas uni aín kushikamabë kuankëxa. ²²Kuanía aín burronu 'irukiani kuankëbë ka an ñu mëëxunkë uni rabé axribi abë kuankëxa. 'Aínbi ka Nukën 'Ibu kuania oi 'itsaira ami nishakëxa. Usaia nishkëbë ka aín ángel anúan kuankë bai anun inútisama okin bëarati nirakëakëxa. ²³Bain kuankinbi ka burron Nukën 'Ibun ángel aín manë xëtokë tuíanx bai nëbëtsi nikë isakëxa, isi ka anúan kuankë bai a 'imainun amo ki abákëxa; abatia okin ka bainubi kuantëkënun kixun Balaamnën aín burro mëëakëxa. ²⁴Usokëbë ka Nukën 'Ibun ángel anúan kuankë bai kuébi ñu 'apákë amo rabé maxá chaiorukin kënëkë nëbëtsi nirakëakëxa. ²⁵Usai

Nukën 'Ibun ángel nikë isi abati kënëkë amo nipakëkin ka burron Balaamnën xo amibi tsënkakin bitaxakëxa. Usokin 'akëxun ka Balaamnën ain burro amiribishi mëëtëkëankëxa. ²⁶Usomainun ka Nukën 'Ibun ángel anpan atu rëkuénbiani kuanx bai, tsítsi anun amo ki kuainsama okin bëarati nirakëakëxa. ²⁷Usa 'ain ka burro an Nukën 'Ibun ángel isi rakuéti Balaam menu nipáti rakábuakëxa. Usakëbë nishkin ka Balaamnën aín burro i tëakënënen rishkiakëxa.

²⁸Rishkikëxëshi Nukën 'Ibun 'imikëx banakin ka aín burron Balaam kakëxa:

—¿Uisa 'ën okëxun karamina amiribishi 'ë rishkitëkënin? Bëri kamina rabé 'imainun achúshi okin 'ë rishkin.

²⁹—'Ëmi karamina kwaitisatanin —kixun ka Balaam kakëxa—. 'Ën mëkënu manë xëtokë 'ain kana bëríbi mi 'axun rakantsian. ³⁰Kakëxunbi ka burrun Balaam kakëxa:

—'Ëx kana min burro 'ain uínsaranbi kana ësokin mi 'akëma 'ain uinu kaina kuainsatani anubi kana mi nikian, minbi kamina 'unan. —Asérami ka usa 'ikë —kixun ka Balaamnën kakëxa.

³¹Usakin aín burro 'aia ka Nukën 'Ibun Balaam aín ángel, manë xëtokë tuianxa bai nëbëtsi nikë isnun ismiakëxa. Ismikëxun nikë isi ka Balaam rantinpuruni aín bëmánanën me tikai tsóbua-këxa, ³²usai 'iabi ka Nukën 'Ibun ángelnën kakëxa:

—¿Uisa oti karamina min burro rabé 'imainun achúshi okin rishkian? 'Ën kana anun mi kuankë bai bëaran 'ëx kuënkëbëmabi mi ukë a kana kuëënima. ³³Usa 'ain ka min burro 'ë, isi rabé 'imainun achúshi oi amo pátsianxa. Min burro kuainakëtima kuanshikëbëtan kana axa kuantamainun mi 'akë 'itsían. ³⁴Ësakin kakëxun ka Balaamnën Nukën 'Ibun ángel kakëxa:

—'Ëx kana 'uchan, 'ën kana 'unánkëma 'ain mix kamina anun 'ëx kuantu bai bëarati anu nitsa kixun. Mix kuënkëbëma kana ënuaxëshi kuantëkënti 'ain. ³⁵Usakian kakëxunbi ka Nukën 'Ibun ángelnën kakëxa:

—A unikamabë kamina kuantu 'ain, 'aínbi kamina 'ën mi kakë banaishi kati 'ain.

Ami bëbakuatsini aia Balacnën Balaam bia bana

Kakëx ka aín kushikama a bitia, Balacnën xukë akamabë Balaam kuankëxa. ³⁶Kuania bëbaia kuabiani kuanxun ka Balac kakë 'apun an Balaam Moab 'urama 'ikë achúshi ëma anua Arnón kakë baka 'ikë a rapasu anubia atun ëma sënënakëkë anua bikin, ³⁷ësokin kakëxa:

—'Ën kana uisama taniabi mi kamian; ¿Uisa kupín kaina uisama tan? ¿Min kaina 'ën mi kupíoisama sinan? ³⁸Kakëxun ka Balaamnën kakëxa:

—Ënu kana 'ain min kamikëx kana uan. 'Aínbi kana 'ën kushínbi

mi katima 'ain; usa 'ixun kana uisa okin kara Diosan 'ë kaia a banaishi mi kati 'ain. ³⁹Ësokin kabiani ka Balaam buani Balac Quiriat-husot anu kuankëxa, ⁴⁰kuanx aín 'ikënu bëbaxun ka Balaam 'imainun abëa kuankë aín kushibu pimitia vaca 'imainun ovejakama an ñu mëëxunkë unikaman rëxun piti 'abiankin buánxunun kamiakëxa.

⁴¹Usakin ónkë pëkarakëbëtan ka Balacnën bibiankin Balaam matán me Bamot-baal kakë anu mapërakëxun kamaira iskinmabi anua Israel unikama bukukë aín xubu ismiakëxa.

23 ¹Istánkëxun ka Balaamnën kakëxa:

—Ënu kamina mapai achúshi 'imainun rabé okin maxá, maburukin anuxun ñuina xaroti 'ë 'axunti 'ain. 'Atankëxun kamina mapai achúshi 'imainun rabé vaca bëna 'imainun mapai achúshi 'imainun rabé carneroribi 'ë mëníoixunti 'ain. ²Usakian Balaamnën anun kakëxun ka Balacnën anuxun ñuina xaroti 'atankëxun a rabëxunbi vaca achúshi këñun carnero achúshiribi rëtankëxun xarokëxa. ³Usakin 'aia ka Balaamnën Balac kakëxa:

—Anu ñuina xaroti 'akë ënuxunbi kamina Nukën 'Ibun kara 'ë uisokin kaia kuatamainun kaínti 'ain. Kuabëtsini uxun kana uisakin kara 'ë kaxa a mi kati 'ain.

Balaamnën Israel unikama upíokin sinánxuan bana

Kaxun anu ëbiani ka Balaam anu uni 'ikëma matán menu kuankëxa,

4 kuankëbëa ami mëratia ka Balaamnën Dios kakëxa:

—'Ën kana mapai achúshi 'imainun rabé okin maxá bukún-rutankëxun anu achúshi achúshi vaca bakë 'imainun achúshi achúshi carnero xaronun 'amian. 5Ësokian kakëxun ka Nukën 'Ibun usakian katánun kixun. Balaam kakëxa:

—Amiribishi anua 'ikë anu kuanxun kamima 'ën mi kakë banakama a Balac kai kuantu 'ain.

6Kakëx kuankinbi ka Balaamnën anuxun aín ñuina xarakë a rapa-subia Balac abëa ukë moabitas uni aín kushi kamabë nikë mërakëxa.

7Mërai ka ësai Balaam kiakëxa:

“Amiata bari urukë matá me Aram kakë anuabi ka Balac Moabnu 'ikë 'apu an unun kixun 'ë kamiata Kamikëx kana uan, israel unikama kamina 'ë uisai kara 'isa tania usaía 'itánun 'ë 'atimakin sinánxunti 'ain, usa min okëx ka Jacobnën rëbúnkikama 'atimokë 'iti 'ikën, —kixun ka 'ë kaxa.

8 Uisa çixun karana Diosan 'atimakin sinánxunkë 'ikëmabi 'ën 'atimakin sinánxunti aín? çUisaxun karana Nukën 'Ibun 'atima oiamabi 'ën atu 'atima oti 'ain?

9 Anua mapara chaiirabu bukukë ënuxunbi kana isti 'ain, 'imainun kana matá me ënuxunbi isin:

Atux ka bëtsi menu 'ikë unikamabë mëskuax tsótima atúxbi upitax bukuia.

10 Usa 'aish ka masi bëru iskësaira 'ikën; çUin kara atu tupúnti 'ik? çUin kara uiti 'itsaira kara atux 'ikë kixun 'unánti 'ik? çËx ñukë ax ka ñu 'atima amaxbia a unikama ñukësaribi 'iti 'ikën, usa 'aish kana atux 'ikësaribiti 'ëx ñuti 'ain!”

11 Usai kia kuankin ka Balacnën ami nishkin Balaam kakëxa:

—çAñu karamina 'ain? 'Ën kana minmi axa 'ëmi nishkë unikama 'atima okin sinánxunun mi bëan, 'aínbi kamina min upíokin sinánxuan. 12Ësakian kakëxun ka Balaamnën kakëxa:

—'Ën kana mi kan uisakin kara Nukën 'Ibun 'ë kaia kuatankëxun mi kaxun.

13 Usai kiabi ka Balacnën amiribishi katëkëankëxa:

—Amanuribi 'ëbë kuanxun, kamina anuxun anua 'ikankë a kamaira iskimabi aín kuainakëkë ashi isti 'ain. Anuxun iskin kamina 'atima okin atu sinánxunti 'ain. 14Ësakin kabiankin ka Balacnën Balaam anua Sofin, kakë me 'ikë aín bashi Pisgá a manámi anu buánxun mapai achúshi 'imainun rabé maburukin maxá, 'atankëxun anuxun vaca bakë achúshi 'imainun carnero achúshiribi anuxun xaroti 'akë achúshi achúshi rëtankëxuan xaronun

'amitëkëankëxa. ¹⁵ Anuxun ka Balaamnën Balac kakëxa:

—Anuxun ñuina xarokë ënuxunbi kamina Diosan kara uisokin 'ë kaia kuantamainun kaínti 'ain.

¹⁶ Kabiania kuankëbë ami chikirakëtëkënkín ka Nukën 'Ibun Balaam usakian Balac kati bana kakëxa. 'Imainun ka ësokínribi kakëxa:

—Anua 'ikë anu kuantankëxun kamina Balac 'ën mi kakësabiokin kai kuantu 'ai kixun ka kakëxa.

¹⁷ Kakëx anuaxa kuankë anu kuantëkënkín ka Balaamnën anuxun ñuina xarokë rapasu Moabnu 'ikë aín kushi kamabë nikë Balac mërakëxa. Mërakëxun ka Balacnën ñukákëxa:

—¿Uisakin kara mi Nukën 'Ibun kax? ¹⁸ Usakin ñukákëx ka ësai ki Balaam banai kiakëxa:

Balac Sipornën bëchikë 'ën mi kamainun kamina upíokin kuati 'ain.

¹⁹ Dios ax ka nusama 'ikën: ax ka këmëi bananan bëtsi okín sinántëkëkíni kima. Uisa ñu 'akatsi kara ax kia a ka asérabi 'aia. Uisa ñu 'anux kara kíaxa a ka asérabi ax kikësabiokin 'aia.

²⁰ Diosan ka Israel unikama upíokin sinánxunún 'ë kaxa: Usa 'ain kana Diosan upíokin sinánxunía 'ën usama ka kixun katima 'ain.

²¹ Uínbi ka paránani 'atimonania Israel unibu

Jacobnën rëbúnkíkama iskëma 'ikën. Usa 'ain ka Dios atubë 'ikën, usa 'ikë ka atun 'apusa 'ikë rabia.

²² Dios an Egipto menua atu chikínbëtsínkin bëa ax ka, vaca aín bënë raëkëma aín kushisamaira atunan 'ikën.

²³ Jacobnën rëbúnki Israel unibukama ka ñunshinan aín kushin 'anun 'amikëxunbi uisabi otima 'ikën; Israel unibu ka ñubë́ unikaman uisabi oima. ¿Usa 'aish ka bërí Israel unikama ësakin kaisa 'ikën Uiti ñu upí ishi kara Diosan mitsu 'axuanxa kixun!

²⁴ A unikamax ka paru 'inuánëxa aín piti ñuina binuxun bari rakábutima nikë usaribi 'ikën. Usa 'ixun ka usaribikin Israel unikaman abë 'akanankin bëtsi unikama 'aia.

²⁵ Èsakan kakëxun kuakin ka Balacnën Balaam kakëxa:

—¿Kamina a unikama 'atimakin sinánxuinsama tanin, usa 'ain kamina upíokinribi sinánxuntima 'ain! ²⁶ Èsakan kakëxun kuakin ka Balamnën kakëxa:

—¿Karana 'ën mi kakëma 'ain, 'ën kana Nukën 'Ibun kara uisokin 'ë kaia 'ashi ñuixunkín kanuxun mi kakëma 'ain? ²⁷ Usokín kakëxun ka Balacnën kakëxa:

—Amoribi kananuna kuantu 'ain. Anu kuankëbë sapi ka Dios Israel

unikama 'atimakin sinánxunti kuëéntima 'ikën.

²⁸Usakin kabiankin ka Balac an Balaam ain bashi Peor kakë anu mapërakë kiankëxa. Anuxua kamabi me anu uni 'ikëma iskë anu buánkëxa. ²⁹Anuxun ka Balaamnën Balac kakëxa:

—Ënu kamina mapai achúshi 'imainun rabé okin maburukin anuxun ñuina xaroti 'ë 'axunti 'ain, 'atankëxun kamina mapai achúshi 'imainun rabé vaca bëna 'imainun carnero mapai achúshi 'imainun rabé 'ë mënóoxunti 'ain.

³⁰Usakian Balaamnën kakëxun ka Balacnën an kakësabiokin anuxun ñuina xaroti 'akë achúshi achúshinu vaca bëna achúshi këñun carnero achúshiribi rëtankëxun xarokëxa.

24 ¹Usa 'aínbi ka Balaamnën Nukën 'Ibun iskëxa an Israel unibu upíokin sinánxunkë ax asábi 'ikë 'unánkëxa, usa 'ain ka amiribishi nètë itsin kuakësa okin Diosan usaífa 'iti ñukama ñuikin kakëxun kuantëkëni kuanma 'ikën, kuantëkënkima ka anuxunbi anu uni 'ikëma me ami bësukinshi isakëxa. ²Usakian Balaamnën Israel kama anu 'ikë anua ain aintsibë aintsibë bukukë a iskëbëshi ka Diosan bëru ñunshin anu uakëxa; ³'ai anu 'irukëbë ka Balaam ësai kiakëxa:

'Ëx kana Balaam Beornën bëchikë 'ain, usa 'ixun kana Diosan kara uisai kinun 'ë kaia unánan upíokin añu kara 'ia

akama 'unánkë uni 'ëx 'ain,

⁴ usa 'ixun kana 'ën Diosan bëru ñunshinan 'ë 'unánmikëxun upíokin unánkin 'aia ka Dios kushiira kushi an 'ë namákësa okin ismianan ain banaribi 'unánmia.

⁵ ¡Jacobnën rëbúnki, mitsun xubusa okin chupa këxtú 'akë akamax ka upíira upíbu 'ikën! ¡Israel unibu anu mitsux 'ikë axribi ka upíira 'ikën!

⁶ Usa 'aish kamina ënën menma kuani sëtékë xëbin iskësa 'ain, 'ianan kamina achúshi naë baka 'urama 'ikënu ñu 'apákësa usaribi 'ain, 'ianan kamina unin 'apákëxa áloes kakë i Nukën 'Ibu 'apákë uábukë upíira iskësa 'ain, ¡'imainun kamina kunxan i upíira baka kuëbí nikë iskësa usaribi 'ain!

⁷ Israel unibunëx ka a xëati 'umpax 'itsairañu 'ianan anun atun ñu 'apákë chabótiñu 'iti 'ikën. 'Imainun ka ain 'apu ax ka Agagbëtan sënëmaira 'iti 'ikën; a 'apu aín kushi ka chaira 'iti 'ikën.

⁸ Dios an Egipto menua chikinbëtsikin atu bëa ax ka atun Dios 'ikën, usa 'aish ka vaca ain bënë raëkëma manchañu aín kushisa 'ikën. Usa 'ixun

ka Israel unibunën axa
ami nishkë unikama ñuina
raëkëman nami pikësa
okinshi abë 'akanankin;
kupitanuma aín pian 'akin
këñuti 'ikën.

- ⁹ Ax tanti rakábukë ka paru
inuán tanti rakábukë
usaribi 'iti 'ikën: usa
'ikë ka uínbi atu an
'akaskëxuma ubíotima
'ikën. ¡Chúamarua
ka uikaman kara atu
nuibatia akamax 'iti 'ikën,
'imainun kara uin atu
uxkë ubioti kuëenti 'it!
¡Uin kara mitsu nuibatia
ax ka chuámarua 'ianan
upíokin sinánxunkë 'iti
'ikën, 'imainun ka uin
kara mitsu 'atima oia
axribi 'atima okë 'iti 'ikën!

**Balaam usaía 'iti
ñukama ñui kia bana**

¹⁰ Usai kikëbëtan aín sinan
xuáma tani nishkin aín mëkën
kushioi mëtashki 'ikin ka Balacnën
ñúkakin Balaam kakëxa:

—'Ën kana mi kamian 'ë 'ai ukë
unikama 'aisamaira iskin 'atimo-
kin sinánxuni unun kixun, 'aínbi
kamina achúshi 'imainun rabé
okin 'akinbi atu upíokin sinán-
xuan. ¹¹ ¡Usa 'ain kamina min
xubunubi kuantí 'ain! 'Ën kana
uisa ñu kaina kuëeni akamabi
mi 'inánti sinánkë 'ian, 'aínbi
ka Nukën 'Ibun usakinmi 'ati mi
sinánxunkëma 'ikën. ¹² Ësokian
kakëxunbi ka Balaamnën kakëxa:

—'Ën kana 'ë binunmi xukë
unikama ësokin mi kai unun
kamian, ¹³ minmi anumi 'ikë
'apun xubu anu 'ikë kuri 'imainun
kuríki kamabi 'ë 'inánkëxunbi
kana Nukën 'Ibun kakësama okin
ñu upí 'anan ñu 'atima 'akin uibi
'ëx kuëenkësokin 'atimotima
'ain, usa 'ain kana Nukën 'Ibun
kakësabiokinshi 'ati 'ain kixun
kana mi kamian. ¹⁴ Asabi ka usa
'ain kana 'ën menubi kuantí 'ain;
'aínbi kana kuanuxun pain ësokin
mi kain, uisai kara a unikamabë
min rëbúnkikama 'inuxun 'aia.
¹⁵ Usa 'ain ka Balaam banai usai
'iti ñukama ñui kiakëxa:

'Ëx kana Balaam Beornën
bëchikë 'ain, usa 'aish
kana ënë banakama ki
kísatanin 'ën kana uisai
kara ñu 'iti 'ikë isanan
upíokin 'unánin,

- ¹⁶ usa 'ixun kana Diosan bëru
ñunshinan 'unánmikëxun
upíokin 'ën an 'akësaribi
okin ñu 'unánin, usa 'ikë
ka an namámikësa okin
ismianan añu kara 'iti
'ikë a uni ñuixunun 'ë
'unánmia.

- ¹⁷ Diosan 'ë ismikë ñukama
ax ka 'isama pain 'ikën,
usa 'ikë kana 'urakëo ñu
iskësokin 'ën isin: ax ka
Jacobnën rëbúnkinuax
achúshi 'ispa chikíkësa
'aish an Israel kama
'akinti 'apu 'iti 'ikën. An
ka Moabnu 'ikë unikama
kupitanunma 'anan

- Setnën rëbúnkikamaribi
kupitanunmashi 'ati 'ikën.
- 18 'Anan ka Edom menu 'ikë
unikamaribi 'ati 'ikën, 'akin
ka anua axa ami nishkë
unikama tsókë Seír kakë
me aribi 'ibuakin biti 'ikë,
usakin Israel unibunën
'aia ka bëtsi menu 'ikë
unikaman kuati 'ikën.
- 19 Jacobnën rëbúnkinuax ka
achúshi uni an kamabi
uni abë 'akanankin
kanantankëxun axa aín
ëmanu bërukëkamaribi
këñukin 'ati 'ikën.
- 20 Ësai kitankëx ami bësukin
Amalecnën rëbúnkikama
isi ka Balaam ësairibi
kiakëxa: Amalec ax ka
achúshi ëma chaiira 'aish
kushiira 'ikën, usa 'ikëbi
ka ami nishkë unikaman
këñukin achúshirabi
bërutanuma atu 'ati 'ikën.
- 21-22 Kitankëxun quenita
unikamaribi isi ka ësairibi
banai kiakëxa: Caínan
rëbúnkikama ax ka: amia
katamëti upíokin 'akin,
maparanu 'isakan aín na
unëkin 'akësa atun xubu
'ikën, 'aínbi ka ain na ax
tsin rëkirukin këñúkë usa
'itánun Asiria unibunën
'akin atu biti 'ikën.
- 23 Usai kitankëx sënëni ka
ësai kiakëxa: ¿Uix kara
bamakëma 'ikë ax kara
Diosan usakin ñu 'akëbë
anubi tsóti 'ik?

24 Chipre kakë me aín nasí
anuax aín manë nuntin
ukin ka suntárुकama
Asiria 'imainun Éber aribi
këñukin 'ati 'ikën.

25 Ësai ki sënëntankëxa Balaam
aín xubunu kuantamainun ka.
Balac axribi aín xubunu kuankëxa.

**Diosan Moisés 'ikësaribitia
Israel unikaman 'apu 'inun
Josué anëa bana**

(Dt 31.1-8)

27 ¹²Ësokin ka Nukën 'Ibun
Moisés kakëxa:

—Aín bashi Abarim kakë anu
mapërakëtankëxun kamina
anuxun 'ën Israel unikama
'inánti me a min bërúmbi isti
'ain. ¹³Usakin a mekama istánkëx
kamina min xukén Aarón 'iásari-
biti ñukiani kuantankëx min
chaitiokëkaman raraitisibë min
raraitsi biranani kuanti 'ikën, ¹⁴mi
rabëtan kamina 'ën kakësabiokin
'akinma, anu uni 'ikëma me Sin
kakë anuxun israel unikaman
'umpax ñui bënëkin ñukákëxun
atun ismainun 'ën kakësabiokin
'ama 'ain. (Ënëx ka Meribá kakë
'umpax Cadés kakë ëma, anu uni
'ikëma me Sin kakë anuaxmi 'ia
a 'ikën.) ¹⁵Usakian kakëxun ka
Moisésnën Nukën 'Ibu kakëxa:

¹⁶⁻¹⁷—Dios 'imainun 'ën 'Ibu,
min kamina kamabi uni tsónun
'imin, usa 'ain kamina min achúshi
uni ain 'apu 'ixúan, an min kaískë
unikama an bëruánti uni 'aíma aín
ñuina 'arakakë kuaínbëkini nikë
usai 'itima kupín an bërúanti anëti

'ain. ¹⁸Ësokian kakëxun ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Josué Nunnën bëchikë ax ka achúshi uni upí sinánñu 'ën kaískë 'ikën. Usa 'ain kamina aín maxkánu min mëkën nankin kati 'ain. ¹⁹Nankin anëtankëxun kamina sacerdote Eleazar anu unikaman ismainunbi uantankëxun, aín ñu mëëti 'anun kamabi unin ismainunbi 'inánti 'ain; ²⁰'inánkin kamina minmi 'akësaribi okin 'anun kati 'ain, usa 'ain ka kamabi Israel unikaman an kakëسابiokin aín bana tankin 'ati 'ikën. ²¹'Aínbi ka Josuéñëx

sacerdote Eleazar anu pain kuantí 'ikën, Josué axa anu kuankë 'ain ka Eleazarnëx an kakësa 'itánun Urim kakë ñu anun aín anë ñui 'ëbë banati 'ikën. Usakin 'akëxuan Josuéñën kakëxun ka Israel unikama añu 'anun kara kaia akama 'ati 'ikën. ²²Usakin 'anuan Nukën 'Ibun Moisés kakëسابiokin ka 'akëxa. 'Akin ka Josué sacerdote Eleazar anu uantankëxun kamabi unían ax ka 'apu anëkë 'ikë kixun isnun 'unánmiakëxa. ²³Unamikin ka axa 'apu 'inun aín maxkánu mëkën nankin Nukën 'Ibun Moisés kásabiokin 'akëxa.